

A-0736

M. Com. (Sem. I) Examination
March/April – 2015

Management Theory & Practice : Paper - I

Time : Hours]

[Total Marks : 50

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="M. Com. (Sem. 1)"/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="Management Theory & Practice : Paper - 1"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="7"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="6"/>	Section No. (1, 2,.....): <input type="text" value="Nil"/>
Student's Signature	

(૨) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નોના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

૧ ટૂંકમાં ઉત્તર આપો :

૧૦

- (૧) સમજાવો - “સંચાલન કળા છે”.
- (૨) વ્યવસ્થાતંત્રીય સંસ્કારિતાની લાક્ષણિકતા જણાવો.
- (૩) કારકિર્દી આયોજન અને કારકિર્દી વિકાસ એટલે શું ?
- (૪) ફીન્જ બેનેફીટ્સના હેતુઓ જણાવો.
- (૫) કામગીરી મૂલ્યાંકનની પ્રક્રિયાના તબક્કા માત્ર જણાવો.

૨ સમજાવો - એફ. ડબલ્યુ. ટેલરની વૈજ્ઞાનિક સંચાલનની વિચારસરણી.

૧૨

અથવા

૨ વ્યવસ્થાતંત્રીય શક્તિના વિવિધ પ્રકારોની ચર્ચા કરો.

૧૨

૩ કામગીરી મૂલ્યાંકનની ક્રમાંકન પદ્ધતિ અને ખાનગી અહેવાલ પદ્ધતિની ચર્ચા કરો.

૧૩

અથવા

A-0736]

1

[Contd...

૩ જ્ઞાન સંચાલનની પ્રક્રિયા સમજાવો.

૧૩

૪ (અ) ગમે તે એક લખો :

૮

- (૧) વળતર પેકેજને અસર કરતાં પરિબળો.
- (૨) વૈયક્તિક કારકિર્દી વિકાસ માટેનાં ઓજારો.

(બ) અદિત પ્રોડક્ટ લિમિ. એ મલ્ટી પ્રોડક્ટ્સ કંપની છે, જેની સ્થાપના ૨૦૧૧નાં વર્ષમાં કરવામાં આવેલી. કંપનીએ રૈખિક અને કાર્યાનુસાર વ્યવસ્થાતંત્ર અપનાવેલ છે. જેનાં પરિણામસ્વરૂપે પિરામીડ વ્યવસ્થાતંત્ર અસ્તિત્વમાં આવ્યું. પાંચ વર્ષ પછી કંપનીનાં ચીફ એક્ઝિક્યુટિવ ઓફિસર મીતરાજ મહિડાએ વ્યવસ્થાતંત્રની કામગીરીની સમીક્ષા કરી. જે દરમિયાન નીચેની હકીકતો બહાર આવી.

- (૧) કામદારો અને ઓફિસ કર્મચારીઓ કાર્યક્ષમતા ગુમાવે છે.
- (૨) મજૂર ઉત્પાદકતા ઘટે છે.
- (૩) સંકલનના પ્રશ્નો વધતા જાય છે.
- (૪) કર્મચારી વ્યવસ્થાના પ્રશ્નો વધુ ગંભીર બનતા જાય છે.

ઉપર્યુક્ત પરિસ્થિતિ માલૂમ પડતા ચીફ એક્ઝિક્યુટિવ મીતરાજ મહિડાને લાગ્યું કે હવે પિરામીડ પ્રકારનાં વ્યવસ્થાતંત્રને બદલે સપાટ વ્યવસ્થાતંત્ર અપનાવવું જરૂરી બનશે. તેમનો અનુભવ એવો રહ્યો છે કે પશ્ચિમના દેશો જેવા કે યુ.એસ.એ. અને યુ.કે. કરતાં પૂર્વના દેશો જેવા કે જાપાન, હોંગકોંગ, સીંગાપોર વધુ સારી રીતે કંપનીઓનો વિકાસ સાધી શકે છે. હરીફાઈમાં પણ વધુ આગળ જોવા મળે છે.

શ્રી મીતરાજ મહિડાએ કઈ વિચારસરણીની રજૂઆત કરી છે ? મીતરાજ મહિડાના વિચારો સાથે સહમત છો ? શા માટે ?

ENGLISH VERSION

- Instructions :**
- (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
 - (2) Figures to the **right** indicate **full** marks of the questions.

- 1 Answer in brief : 10
- (1) Explain – "Management is Art".
 - (2) State the characteristics of organizational culture ?
 - (3) What is meant by Career planning and Career development ?
 - (4) State the objectives of fringe benefits.
 - (5) State only stages of the process of performance Appraisal.

- 2 Explain scientific management theory by F.W. Taylor. 12

OR

- 2 Discuss the types of organizational power. 12

- 3 Discuss the ranking method and confidential report method 13
of Performance Appraisal ?

OR

- 3 Explain the process of knowledge management. 13

- 4 (A) Write any **one** : 8

- (1) Effectiveness factors of compensation package.
- (2) Tools of Individual career development.

(B) Adit Product Ltd. is a multi-product company, established in 2011. Company has adopted linear and functional organizational, as a result pyramid organization has come into existence. 7

After five year the Chief Executive of the company Mr. Meetraj Mahida assessed the functioning of the organization, during which following facts emerged.

- (1) Worker and office employed have lost the efficiency.
- (2) Labour productivity is reduced.
- (3) Problems of co-ordination have increased.
- (4) Staffing problems resulting into serious issues.

Finding the above situation, Chief Executive Mr. Meetraj Mahida felt that now it would be necessary flat organization instead pyramid organization. He has found from the experience that co. situated in Eastern countries viz. Japan, Hongkong and Singapore can develop better than the western countries such as a U.S.A. and U.K. They are found leading in competition.

Which school has been representated by Mr. Meetraj Mahida ? Do you agree with Mr. Meetraj Mahida view ? Why ?